

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaranensis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

2. De ratione institutionis huius sanctissimi Sacramenti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

de san Juan in summ. p.1. tract. de Eucharistia. Arbol. de Eucharistia. Zanard. in direct. Confess. p.1. tract. de Eucharistia. Trullench. in decalog. lib.4. c.5. de obligatione sumendi Eucharistiam. Gabr. Vazq. in 3. p. D. Thom. som. 3. quæst. 73. disput. 177. cum seqq. Petr. de Ledesma in summa part. 1. tract. del excellensissimo Sacramento del Altar que se llama Eucharistia. Soar. tom. 3. de Sacrament. disput. 39. cum seqq. Galet. in margarita casuum conscient. verb. Eucharistia.

Aegid. de Coninc K de Sacrament. & censur. tom. 1. quæst. 73. Galganet. de iure publico lib. 3. tit. 87. Molief. in summa Theolog. moralis tract. 3. cap. 1. cum seqq. Bonacina de Sacrament. disput. 4. quæst. 2. Fernandez in examine Theologia moralis part. 3. cap. 4. Fillie. in quæst. moralibus tract. 4. de Eucharistia. Fagundez in quinque Eccles. præcepta part. 1. de sumenda Eucharist. Paul. Layman in Theolog. moral. lib. 5. tract. 4. de venerabili Sacrament. Eucharistia.

De reali præsentia Domini nostri Iesu Christi in sanctissimo Eucharistia Sacramento.

C A P V T P R I M V M.

1 Per verba consecrationis constituitur Christus rex
rus Deus & homo sub speciebus panis, & vini.

2 Corpus unum, & idem, per diuinam potentiam po-

test esse in pluribus locis.

3 Benedic̄ illa Christi super panem fuit distincta à consecratione.

Ioann. r.

Prinципio docet sancta Synodus, & aperte, ac simpliciter profitetur, in almo sancto Eucharistia Sacramento, post panis, & vini consecrationem, Dominum nostrum Iesum Christum, verum Deum, atque hominem, verē realiter ac substantialiter sub specie illarum rerum sensibilium contineri. ^a Nec enim hęc inter se pugnant, ^b vt ipse Saluator noster semper ad dexteram Patris in celis assidat, iuxta modum existendi naturalem, & vt multis nihilominus alijs in locis sacramentaliter præsens sua substantia nobis adsit, ea existendi ratione, quam eti verbis exprimere vix possumus, ^c possibilem tamen esse Deo, cogitatione per fidem illustrata, asequi possumus, & constantissime credere debemus, ita enim maiores nostri omnes, quotquot in vera Christi Ecclesia fuerunt qui de sanctissimo hoc Sacramento disseruerunt, apertissimè profensi sunt, hoc tam admirabile Sacramentum in ultima cena Redemptorem nostrum instituisse, cum ^d p̄f̄ panis, vniq̄e benedictionem se suum ipsius corpus illis præbere, ac suum sanguinem, disertis, ac perspicuis verbis testatus est. ^e Que verba à sanctis Evangelistis commemorata, ^f & a diuo Paulo postea repetita, cum propriam illam, & apertissimam significationem præ se ferant, secundūm quam à Patribus intellecta sunt, indignissimū sānē flagitium est, ea à quibusdam contentiosis, & prauis hominibus ad fictitious, & imaginarios tropos, quibus veritas carnis, & sanguinis Christi negatur contra vniuersum Ecclesię sensum detorqueri, qua tanquam columnā & firmamentum veritatis, hęc ab impīs hominibus excoigitata commenta, velut Satanica, detestata est, grato semper, & memore animo præstantissimum hoc Christi beneficium agnoscens.

1. Ide Soar. in 3. p. som. 3. quæst. 75. art. 1. disput. 46. per sex sectiones. Valent. tom. 4. disput. 6. q. 3. punto 1. Henrīq. in summa lib. 8. cap. 20. à princip. Baldun. iun. super opera controverſ. Bellarmīni part. 2. lib. 3. cap. 1. à princip. & cap. 2. vers. at sententia communis scholarum. Valer. Reginald. in praxi fori panis. lib. 29. num. 9. Aegid. de Sacrament. & censur. tom. 1. quæst. 78. num. 14. Petr. de Ledesma in summa p. 1. de Sacrament. vbi de Eucharistia. cap. 1. Chamerot. de Sacrament. vbi de Eucharistia. cap. 6. concl. 1. Bonacina de Sacrament. disput. 4. quæst. 3. punto 5. num. 1. Hurtado de Sacrament. tract. de Eucharist. disput. 5. diff. 14. in prime. vbi quod Christus verē, & realiter, & substantialiter est in Eucharistia.

2. ^g Nec enim hęc inter se pugnant, &c.] Non implicat per diuinam potentiam unum, & idem corpus esse in pluribus locis, non lojum sacramentaliter, verū etiam localter, & concedunt ac fusissimè disputant Philosophi,

& Theologi, præsertim Valent. d. disput. 6. quæst. 3. punto 1. §. 22. Aegid. de Coninc K d. tom. 1. quæst. 75. art. 4. dub. 3. Angl. in florilegiu Theologicu, vbi de Eucharistia. quæst. 4. art. 8. concl. 1. Cardin. Bellarmīni de Eucharistia lib. 4. cap. 3. Hurtado d. tract. de Eucharist. disput. 5. diff. 11. & 12.

^h Post panis, vniq̄e benedictionem.] Vtrum benedic̄ illa Christi super pānem fuerit distincta à consecratione: Assimilat Soar. de Sacram. disput. 5. se. 2. & Aegid. de Coninc K d. disput. 7. 8. num. 14.

ⁱ Que verba à sanctissimis Evangelistis commemorata.] Videlicet à Matth. cap. 26. vers. 26. Marc. cap. 14. vers. 22. Luc. cap. 22. vers. 19. & à Ioan. cap. 6. vers. 25. & 1. ad Corinth. cap. 11. vers. 24. de quibus latè Henrīq. in summa lib. 8. cap. 16. Soar. d. disput. 5. & 59. Valent. d. disput. 6. quæst. 1. Chamerot. de Eucharistia e. 7. Bartholom. ab Angelo dialog. 4. §. 301. Valer. Reginald. in praxi fori panis. lib. 29. num. 26. cum seqq. Bonacina d. disput. 4. quæst. 3. punto 1.

De Ratione institutionis huius Sanctissimi Sacramenti.

C A P V T I I.

1 Doctores de materia cap. agentes.

2 Eucharistia Sacramentum quando institutum.

3 Liberat à culpis quotidianis.

4 Preferuat à peccatis mortalibus.

5 An aliquando per accidens remittat mortalia.

6 An auferat pānam temporalem.

^a Psalm. 110.
^b 1. Cor. 11.
^c Luke 22.
^d cap. iteratur.
^e de confit.
^f diff. 2.

Ergo Saluator noster discessurus ex hoc mundo ad Patrem, a Sacramentum hoc instituit, in quo diuitias diuini sui erga homines amoris velut effudit, ^g memoriam faciens mirabilem suorum, & in illius sumptione, ^h colre nos sui memoriam præcepit, suamque annunciare mortem. donec ipse ad iudicandum mundum veniat. ⁱ Sumi autem voluit Sacramentum hoc, tanquam spiritualem

Item animarum cibum, quo alantur, & confortentur viuentes vita illius, qui dixit: Qui manducat me, & ipse vivet propter me, & tanquam antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis,² & à peccatis mortali- bus præseruemur. ³ Pignus præterea id esse voluit future nostræ gloriae, & perpetue felicitatis, adeòq; sym- bolum vnius illius corporis, cuius ipse caput existit, cuique nos, tanquam membra arctissima, fidei, spei, & charitatis connexione astrictos esse voluit, vt idipsum omnes diceremus. Nec essent in nobis schismata.⁴

^a 1. Cor. 11.
Ephes. 5.
Rom. 12.
^b 1. Cor. 5.
^c 1. Cor. 1.

1. Vide Aegid. de Coninc K. de Sacrament. quest. 78. num. 21. Vazq. in 3. p. S. Thom. tom. 2. disp. 169. num. 15. Valer. Reginald. in præterea id esse voluit future nostræ gloriae, & perpetue felicitatis, adeòq; sym- bolum vnius illius corporis, cuius ipse caput existit, cuique nos, tanquam membra arctissima, fidei, spei, & charitatis connexione astrictos esse voluit, vt idipsum omnes diceremus. Nec essent in nobis schismata.⁴

2. ^a Sacramentum hoc insitum, &c.] Sanctissimum Eu- charistia Sacramentum institutum fuisse a Christo prima die Azymorum in vlna cena, ea nocte, qua tradendus erat, patet Lue. 22. Marc. 14. & Matth. 26. Ambros. lib. 4. de Sacram. cap. 4. & 5. & in lib. de initian. myst. cap. 9. Da- malasen. lib. 4. cap. 14. ad fin. S. Thom. in 4. disp. 8. quest. 1. art. 3. & part. 3. quest. 73. art. 3. Henr. q. in summa lib. 8. cap. 2. §. 2. Paul. Fusc. de visitat. lib. 1. cap. 5. num. 1. Scortic. lib. 1. de sa- crificio Missa cap. 10. Sayr. de Sacram. in genere lib. 2. cap. 2. quest. 3. art. 1. vers. de Eucharistia Sacramento. Vazq. disp. 177. & 205. Valer. Reginald. d. lib. 29. num. 9. Homobon. de Bonis de examine Ecclesiast. tract. 4. cap. 9. quest. 79. Fernan- dez in examine Theologia moralis p. 3. e. 4. § 1. Ioan. de Lugo de Sacram. tom. 1. tract. de Eucharistia. disp. 11. in prime. vbi at Christum Dominum consecrare ijsdem verbis, quibus nos docuit consecrare, Torreblanca de iure spirit. lib. 2. cap. 7. num. 9. Molief. in summa Theologia mora- lis tract. 3. cap. 1. num. 10. Fagundez in quinque Ecclesiæ præcep- ta p. 3. lib. 4. cap. 2. à num. 1. Bonacina de Sacram. disp. 4. quest. 1. puncto 2. num. 2. vbi num. 3. cum Sot. Pug. Angl. & Peñafiel tenet potuisse Deum de potentia absolute ante Christi incarnationem ponere Christum in Sacramento Eucharistie, cum enim hoc non impliceret, Deus potui- se speciali miraculo creare corpus anima rationali in- formatum, illudque verbo diuino vnire, & in solo Eucha- ristia Sacramento constitutere.

^b Colere nos sui memoriam præcepit.] Vide Luc. cap. 22. vers. 19. cap. iteratur, de confiter. disp. 2. S. Thom. 3. p. quest. 73. art. 5. Nogn. ibid. Bonacina d. disp. 4. quest. 1. puncto 2. num. 1. Ex quibus verbis colligunt & docent esse præceptum diuini sumendi Eucharistium plures, quos refer & se- quuntur Hurtado de Sacram. tom. 2. tract. de Eucharistia disp. 10. disp. 1.

^c Sumi autem voluit, &c.] Vide Ioan. Sanci. in scđt. dis- put. 33. num. 3. & disp. 40. num. 8.

^d Et ipse vivet propter me, &c.] De hoc spirituali effectu Sacramenti Eucharistie vide Ioan. de Lugo de Sacram. tom. 1. tract. de Venerabilis Euchar. Sacrament. disp. 12. scđt. 4. num. 89.

3. ^e Quo liberemur à culpis quotidianis.] Vide Petr. Ledef- ma in summa p. 1. de Sacrament. vbi de Eucharistia, cap. 10. conclus. 10. Filliuc. in quest. moralibus tom. 1. tract. 4. num. 155. Querit Ioan. de Lugo d. disp. 12. scđt. 4. num. 83. quomo- do hic effectus proueniat ab Eucharistia, an immediate, an mediante aliquo actu quo homo disponatur ad re- missionem peccati? & ait, Sicut. cum communiori sen-

tientia sentire, utroque modo proueniare, scilicet vel exi- tando feruorem charitatis, quo homo disponat se per propriam operationem, vel etiam immediatè delendo maculam venialis, ad quod inquit sufficere quod prece- dat negatio affectus, seu complacentia ad veniale, hæc non præcessit detestatio sufficiens ad tollendum illum sine vlo Sacramento. Hurtado de Sacrament. tom. 2. tract. de Eucharist. disp. 8. diff. 9. in prime. vbi postquam dicit Théologos conuenire, per Sacramentum Eucharistie remitti peccata venialis quoad culpam, querit, & disputat an etiam per illud remittantur immediatè, & ex ope- re operato.

^f Et à peccatis mortalibus præseruemur.] Ratio est, quia cum Eucharistia per modum cibi instituta sit, conferre debet robur ad vitam spiritualem, & consequenter præseruationem à mortalibus, tum, quia Ioan. 6. dicitur, Hic est panis de celo descendens, ut si quis ex ipso manducaverit, non moriatur; non mori autem est præseruari à mortalibus, que mortem animæ inferunt. Ita Petr. de Ledesma d. cap. 10. conclus. 15. Vinald. in candel. aureo. vbi de Eucha- ristia, cap. 11. num. 1. Hurtado de Sacrament. tom. 2. tract. de Eucharist. disp. 8. diff. 7. vers. Catholici. vbi diff. 9. in fine, dicit, Sacramentum Eucharistie causare ex opere ope- rato præseruationem à mortalibus ex institutione diuina, non immediatè, sed tantum mediantibus auxilijs ef- ficacibus, quæ dignæ fumenti conferuntur ex opere ope- rato, Vazq. tom. 3. disp. 105. num. 2. Barthol. ab Angelo dialog. 4. §. 395. & 397. Bonacina d. disp. 4. q. 4. puncto 1. nu. 4. Molief. in summa Theologia moralis. tract. 3. cap. 8. à num. 76. Ioan. Sanci. in scđt. disp. 28. num. 7. latè Ioan. de Lugo d. dis- put. 12. scđt. 4. à num. 83. vbi tribuit Eucharistia hume effec- tum præteriundi à mortalibus multipliciter, primè, quatenus conferit abundantem gratiam gratum faciente: secundò, quatenus virtute huius Sacramenti anima spiri- tuali dulcedine delectatur; tertio, quatenus hoc Sacra- mentum fugat dæmones, qui concupiscentias inordinatas solent excitare: quartò, quatenus, qui recipit hoc Sacra- mentum, accipit speciale lumen à Deo, quo lumine mediante prauis moris, ac tentationes minuantur & fo- ciuntur. Idem Ioan. de Lugo de Poenit. disp. 9. scđt. 3. nu. 45.

An aliquando Eucharistie Sacramentum per acci- dens remittat mortalia, in eo videlicet peccatore, qui bona fide accedit: vide Hurtado de Sacrament. tom. 2. tract. de Eucharist. disp. 8. diff. 3.

Vtrum Sacramentum Eucharistie auferat penam temporalē: vide Sot. tom. 3. disp. 63. scđt. 10. & disp. 64. scđt. 1. Valer. Reginald. d. lib. 29. num. 142. Barthol. ab An- gelo d. dial. 4. §. 396. Bonacina d. puncto 1. num. 9.

Pignus præterea id esse voluit, &c.] Vide Vazq. in 3. p. D. Thom. tom. 2. disp. 169. num. 13. Petr. de Ledesma d. cap. 10. conclus. 6.

De Excellentia sanctissimæ Eucharistie super reliqua Sacra- menta.

C A P V T III.

1. Eucharistie Sacramentum inter omnia excellentissi- sum, maximeque diuinum est.

ponitur viuum, & informatum anima.

2. Christi corpus sub speciebus panis ex vi verborum

3. Sanguis Christi tantummodo ponitur sub speciebus

vini ex vi verborum.

C Ommune hoc quidem est sanctissimæ Eucharistie cum cæteris Sacramentis, symbolum esse rei sacrae, & inuisibilis gratiae, formam visibilem; verum illud in ea excellens, & singulare reperitur, quod reliqua Sacra- menta, tunc primum sanctificandi vim habent, cum quis illis vtitur, at in Eucharistia ipse sanctitatis auctor ante vsum est. Nondum enim Eucharistiam de manu Domini Apostoli suscep- erant, cum verè tamen ipse affirmaret corpus suum esse, quod præbebat, & semper hæc Barbof. Collect. in Concil. Trid.

F 2 fides

^a Cap. sacri- ficiū de confi- dift. 2.

^b Cap. mul- ti. q. 1.

^c Matth. 20. Marc. 14.